

2023 RAMAZAN RAPORU

Şevval AYABAKAN
Zehra YAVUZ

Rapor Hakkında

Filistin'de 1948'de başlayan İsrail hegemonyasının ardından siyasi ve askeri istikrarın bir türlü sağlanamadığı bölgede, 2023 yılının Ramazan ayında meydana gelen gelişmeleri derlediğimiz bu raporun ilk bölümünde, 5 Ocak 2023'te Netanyahu Hükümetinin yargı reformu duyurusunu yapmasının ardından ülke genelinde başlayan hükümet karşıtı protestolar ve İsrail Hükümetinin içine düştüğü siyasi kriz incelenmiştir. İkinci bölümde ise 14-22 Ramazan günlerine rastlayan Yahudilerin Pesah Bayramı sürecinde Kudüs'te yaşanan olaylar derlenmiştir.

Özverili bir ekip çalışmasının ürünü olan bu rapora katkılarıyla yön veren Şevval AYABAKAN ve Zehra YAVUZ'a, raporda emeği geçen Hüseyin Talha DEMİR, İlayda KARA, Beyan OSMAN, Beytullah AYDOĞAN ve Hatice Beyza DEMİRBAŞ'a teşekkür ederiz.

NETANYAHU HÜKÜMETİNİN PLANLANAN YARGI TASARISI VE PROTESTOLAR

Şevval AYABAKAN

Netanyahu Hükümeti Galip Çıktığı Seçimden Protestolara Doğru Nasıl Savruldu?

Kasım 2022'deki seçimler sonucu İsrail'de hükümet değişikliği gerçekleşti. Seçimden Benjamin Netanyahu (בִּנְיָמִין נֶתַנְיָהוּ)'nun başkanı olduğu muhafazakar-siyonist Likud Partisinin (הַלִּיְכּוּד) birinci, Yair Lapid (יָאִיר לָפִיד)'in başkanı olduğu liberal-siyonist Yesh Atid (יֵשׁ עֵתִיד)'in ise ikinci çıkmasıyla Lapid'in başbakanlık koltuğuna Netanyahu oturdu. İsrail parlamentosu Knesset (הַכְּנֶסֶת)'te ise sağ ve aşırı sağ blok sandalyelerin çoğunluğunu alarak güçlendi ve kurulan yeni hükümet, "İsrail tarihinin en sağcı hükümeti" olarak değerlendirildi.[1]

Yeni hükümetle kurulan 25. Knesset'te Likud partisine mensup ve yargıyı hükümete darbe yapmakla suçlayan Yariv Levin (יָרִיב גִּדְעוֹן)'in İsrail Adalet Bakanı koltuğunda göreve başlamasını[2] hemen ardından hükümet, 5 Ocak 2023'te yüksek yargı organlarının yürütme üzerindeki denetleme yetkisini neredeyse tamamen ortadan kaldıran bir yargı reformu duyurdu. Duyurulan yargı reformunun Netanyahu'nun sanığı olduğu ve 2019'dan beri devam eden ve yolsuzluk, görevi kötüye kullanma, rüşvet gibi suçlarla ilgili olan davanın seyrini değiştirmek için planlandığı düşünülüyor.[3]

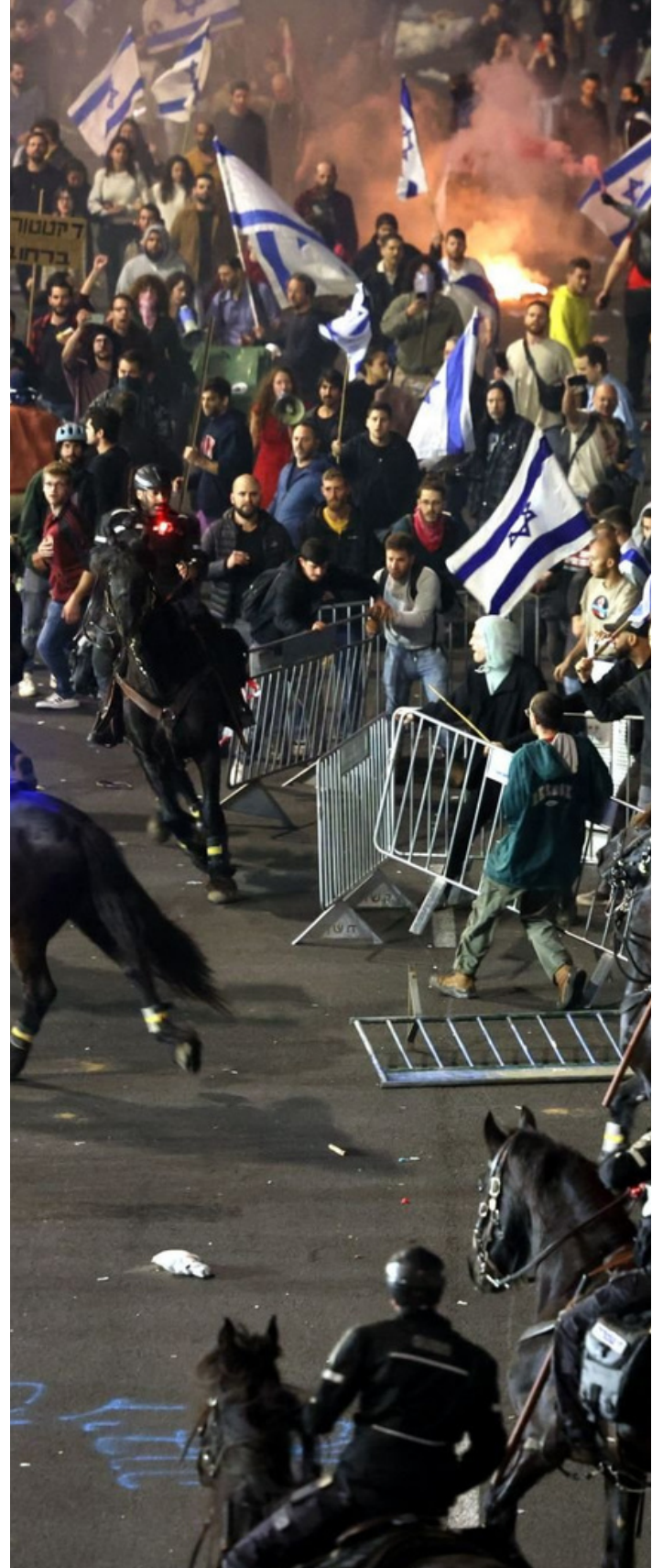

Hukuki güvenliği altüst edecek bu yargı reformu duyurusunun ardından ülke genelinde hükümet karşıtı protestolar başladı.[4] Muhaliflerin "darbe" olarak nitelendirdiği[5] bu yargı reformu sebebiyle gerçekleşen hükümet karşıtı protestolar ordu mensubu pilotların uçuşlara katılmayacağını duyurması[6], diğer ordu mensuplarının hükümetin reformda ısrarcı olması halinde görev yapmayacaklarını açıklaması[7], istihbaratçıların protestolara destek vermesi[8]; üniversitelerin, belediyelerin, sendikaların ve dış temsilciliklerin greve başlaması[9] ve protestoların 12. haftasında düzenlemeye karşı

çıkan Savunma Bakanı'nın görevden alınmasıyla[10] gittikçe şiddetlendi. 11. İsrail Devlet Başkanı Isaac Herzog (יצחק הרצוק) kitlesel protestoların şiddetlenmesini "tarihi bir kriz" olarak değerlendirirken iki tarafın da taleplerini karşılayacak hamleler yapılması gerektiğini sık sık vurguladı. Herzog'un kamuoyu önündeki bu kaygılı arabulucu tavrı, yalnızca protestocularla polislerin değil; yürütmenin de kendi içinde karşı karşıya geldiğinin sinyalini verdi. Beyaz Saray, "mevcut durumdan oldukça endişe duyduklarını ve yargı reformunun gerçekleştirilmemesi gerektiğini" açıkladı.[11]

Eski İsrail Savunma Bakanının, ABD'nin protestoların yatıştırılması ve yargı reformunun geri çekilmesi için hükümete "uyarı mesajı" gönderdiği yönündeki iddiası sonrasında Biden, İsrail'in iç meselelerine müdahale ettikleri yönündeki bu iddiaları reddetti.[12] Fakat Mayıs ayı başında İsrail medyasında Adalet Bakanı Levin'in basına kapalı bir toplantıda protestolardan ABD'yi sorumlu tutan konuşmasının görüntüleri yer aldı.[13] Bu gelişme, yargı düzenlemelerinin ABD ile İsrail hükümetini karşı karşıya getirdiğini gözler önüne serdi. Bir yandan yeni hükümetin ABD desteğini kaybetmekle abaya altından uyarılmasıyla, diğer yandan yerel kamuoyunda İsrail devletinin dağılması korkusunun baş göstermesiyle koltuğu sallanan Netanyahu, aşırı sağcı bazı bakanlık üyelerini reformu geri çekmeye ikna sürecine girdi. Protestoların 12. haftasında Netanyahu, özellikle Adalet Bakanı Lavin ve Arap karşıtı, aşırı sağcı Otzma Yehudit Partisi (עצמה יהודית) lideri ve Milli Güvenlik Bakanı Itamar Ben-Gvir (איִתָמָר בֶּן גָבִיר) e rağmen düzenlemeyi "askıya aldığı" duyurabildi.[14] Hükümetin protestoların şiddetini azaltmak ve kontrol edilmesini kolaylaştırmak için yaptığı bu duyuru, protestoların devam etmesini

engellemese de hükümetin bir süre için önemli ölçüde nefes almasını sağladı.

Ayrıca hükümetin bu askıya alma kararını, Başbakanın görevden alınmasını yalnızca fiziksel ve zihinsel yetersizlik sebebiyle münhasıran parlamentoya ve hükümete devreden yasa tasarısının[15] kesinleşmesinden sonra duyurması dikkat çekicidir.

10 Nisan 2023'te Cumhurbaşkanı Herzog'un arabuluculuğunda muhaliflerle hükümet arasında bir görüşme gerçekleşmiş olsa da, hükümet kanadından yargı reformunun kısa süreli moladan sonra devam edeceğinin sinyali verilmekte. En başından beri ara verme duyurusunu samimi bulmayan muhalefet ise reform karşıtı protestolarına devam ediyor.

Planlanan Yasa Tasarısı Netanyahu Hükümetini Hukuktan Nasıl "Koruyacak"?

1980 yılına kadar bölgede hukuk, İngiltere'nin etkisiyle anglo-sakson hukuk sistemine (ortak hukuk sistemi, common law) uygun olarak içtihadi olarak geliyordu. 1980'de Knesset tarafından İngiliz hukuk sistemi feshedilerek

yine normatif değil içtihadi ilerleyen, anayasası olmayan fakat "İsrail Temel Yasası"na dayanan bir hukuk sistemi geliştirildi.[16] Temel Yasa, birden çok hukuk metninden oluşan ve yenileri eklendikçe kapsamı genişleyen bir normatif düzenleme olmakla birlikte, tam anlamıyla anayasal bir üst norm olduğundan bahsetmek zor.

Temyiz mercii olan İsrail Yüksek Mahkemesi (בית המשפט העליון) ise teknik olarak İsrail'deki en üst yargı merciidir. Yargıtay olarak görev yapan bu mahkeme alt derece mahkemelerinin kararlarını denetlemekle ve Yüce Divan benzeri bir sıfatla devlet yetkilileri ile kamu kurumları aleyhine açılan davalara bakmakla görevlidir. [17]

Netanyahu Hükümetinin planladığı yasa tasarısı ise, Yüksek Mahkemenin devlet görevlilerinin davalı sıfatıyla yer alacağı yargılamalarını kendileri lehine etkisizleştirecek mekanizmalar öngörüyor.

Tasarıyla:

- Yüksek Mahkemenin parlamento düzenlemelerini Temel Yasa'ya aykırılık sebebiyle bozma yetkisini sınırlandırmak amaçlanmaktadır.[18]

Bu yolla parlamentodan hukuka aykırı olsun ya da olmasın her türlü düzenleme, yargı denetimine tabi olmadan geçip kesinleşebilecek.

- *Yüksek Mahkemenin hükümetin atamalarını denetimine tabi tutamaması amaçlanmaktadır.[19, 20]*

Bu hükümetin her türlü atamayı, atanan ilgili kıdemde görev yapmak için gerekli şartlara haiz olsun ya da olmasın, herhangi bir denetime tabi olmadan yapabileceği sonucunu doğuracaktır. Üstelik Yüksek Mahkemenin bakan olamayacağına karar verdiği bir kişi için ilgili karar, bakan olmaya engel teşkil etmeyecektir. Ayrıca mahkumiyet dahil her türlü hüküm için seçilmiş ve atanmışların mutlak dokunulmazlığı olacak.

- *İsrail Yüksek Mahkemesinin yapısının değiştirilmesi ve üyelerinin çoğunluğunun parlamento tarafından seçilmesi amaçlanmaktadır.[21]*

Bağımsız ve tarafsız olması gereken yargı organı bizzat siyasi bir organ olan parlamentoca yapılandırılacak. Bu yolla ülkenin en yüksek yargı merciinden hükümetin siyasi kaygılarını gidermeye yönelik, hukukilikten uzak, salt politik saiklerle "talep üzerine" kararlar çıkarılabilecek. Ayrıca yürütme organları hakkında Yüce Divan olarak yargılama yapan mahkemenin bizzat

yürütme tarafından yapılandırılmasıyla, sanık ile mahkeme heyeti arasındaki taraf farkı ortadan tamamen kalkacak.

Netanyahu Hükümetinin karşı karşıya olduğu ve eğer karar aleyhine olursa kendisini "görevdeyken mahkum edilen ilk İsrail Başbakanı" yapacak olan yolsuzluk davası da göz önünde bulundurulduğunda, planlanan tasarıların neye hizmet ettiğinin anlaşılması zor olmayacaktır.

- *Üçünü okumadan geçerek kabul edilen yasaya[22] göre ise Başbakan yalnızca fiziksel veya zihinsel yetersizliği sebebiyle hükümet ya da parlamento kararı ile görevden alınabilecek.*

Hükümetin iyi niyetli görünmeyen ara verme kararından sonra Netanyahu ve kabinesinin hukuk karşısında hayal ettiği mutlak dokunulmazlığı kazanıp kazanamayacağı ve protestocuların tam bir "polis devleti" olan İsrail'de hukuk sistemini tamamen yürütmenin kışkacına alıp salt siyasi araç haline getirecek bu düzenlemeleri engellemekte başarılı olup olamayacağı tüm kamuoyu için merak konusudur.

2023'TE PESAH BAYRAMI VE RAMAZAN SÜRECİNDE YAŞANANLAR

Zehra YAVUZ

Yahudilerin Pesah /Fısıh/ Hamursuz Bayramı nedir?

Sözlükte “üstünden geçmek” veya “atlamak” anlamına gelen Pesah, Yahudilerin Mısır’dan kurtuluşunun kutlamasıdır. İbranî takvimine göre Nisan ayının 15- 22. günleri arasında kutlanır. Tevrat’a göre Mısırlılar, Yahudilerin bölgeden gitmesine izin vermediğinde, Tanrı Mısır Halkına çeşitli belalar göndermiştir ve bu belalardan sonuncusu da Rabbin Mısır halkının ilk doğan çocuklarını ve hayvanlarını öldürmesi olmuştur. Rab İsrailoğullarına bu beladan yalnızca kusursuz, erkek ve bir yaşında olan koyun veya keçi kurbanı ile kurtulabileceklerini söylemiştir. Bu kurban sayesinde İsrailoğulları beladan hariç tutulmuş geriye kalan tüm Mısır halkının ilk doğan erkek çocuk ve hayvanları ölmüş, Firavun ise daha fazla belaya uğramadan Yahudilerden bölgeyi derhal terk etmelerini istemiştir. Pesah Bayramı Yahudilikte hac bayramlarından biridir. Kurban kesimi ancak Mabed içerisinde olmalıdır. Günümüzde Mescid-i Aksa alanında

bir Yahudi mabedi bulunmasa da Yahudiler için o toprağın kutsiyeti devam etmektedir. Mescid-i Aksa alanı içerisinde kurban kesme girişimleri bu çerçevede şekillense de tüm bunlar yaşanan şiddet olayları için bir meşruiyet zemini değildir.

Bu bayramda yapılması beklenen ritüeller nelerdir?

Pesah'tan önceki arife gecesini, sinagog ibadetiyle başlar. Bayram süresince mayalanarak yapılan hiçbir yiyecek yenilmez. Bu yüzden bu bayramın bir diğer adı da Hamursuz'dur. Etlere sebzeler ve meyveler dışında Rabbi'lerin (din adamları) gözetimi altında üretilmiş mayasız olduğu teyitli olan "pesah için koşer" olarak isimlendirilmiş

yiyecekler tüketilebilir. En önemli ibadet ise mabet içerisinde kesilmek üzere kurbandır. Her sene Pesah Bayramı'nda İsrail aşırı sağ içerisinde tapınak gruplarının öncülük ettiği dindarlar, Mescidi Aksa'da kurban ritüeli için girişimde bulunurlar. Tapınak grupları her sene günler öncesinden

çağrıya başlar. Keçisini veya koyununu alıp bölgeye gelene, bu uğurda İsrail polisi tarafından tutuklanana maddi teşvikleri bile vardır. İsrail polisi Mescid-i Aksa'da mevcut statükoyu koruma kararından dolayı kurban ritüeline izin vermez, bu yüzden her Pesah'ta aşırı dindar yahudilerin gözaltına alınması veya alandan uzaklaştırılması oldukça olağandır. Genelde aşırı sağ gruplar Mescid-i Aksa'ya yakın bir yerde kurbanlarını keser ve Pesah

geleneğini canlı tutmaya çalışırlar.

2023 Pesah'ında neler yaşandı?

Pesah'tan önce İsrail Polislerince Mescid-i Aksa alanının boşaltılmasına yönelik ön hazırlık süreci başlamış ve bazı Filistinlilerin Mescid-i Aksa'ya girişleri için uzaklaştırma kararı verilmişti. 1 Nisan akşamı ise Silsile Kapısı önünde 26 yaşında genç bir Filistinli öldürülmüştü. 5 Nisan sabahı, Tapınak gruplarının aşırı söylemlerine, baskın ve

kurban çağrılarına karşılık Filistinli Müslümanlar, yerleşimcilerin alana girişine, Mescid-i Aksa içerisinde kalarak tepki göstermek istemişlerdir. İsrail polisi ise Kible Mescidi içerisinde bulunan Müslümanlara saldırmış, ses bombası, plastik mermi ve cop kullanarak ibadet

eden Müslümanları zorla dışarıya çıkarmıştır. O gün içerisinde 400'den fazla kişi göz altına alınmış, yaşanan olaylar ve yayılan şiddet görüntüleri özelinde İsrail, başta Türkiye olmak üzere uluslararası pek çok tepki almıştır. 6 Nisan sabahı ise İsrail 40 yaş üstü Filistinli Müslümanların Aksa içerisine girişine müsaade etmemiş ve ibadeti engellemiştir. Aksa'ya giremeyen Filistinli Müslümanlar namazlarını Aslanlı Kapı ve Silsile kapısı önlerinde

kılmışlardır. Sabah saatlerinde Mescid-i Aksa yerleşimcilerin baskınları için boşaltılmıştır. İsrail polisi resmi twitter hesabından yaptığı paylaşımında Aksa avlusunun bomboş olduğu videosunu, tweet başlığına "calm & quiet conduct at the Temple Mount Square" (Tapınak Dağı Meydanında sessizlik ve sakinlik havası") yazarak paylaşmıştır. Müslümanların ibadetini böylesine engelledikten sonra İsrail basınının, Mescid-i Aksa'da namaz kılan insanların veya Aksa'nın sakin olduğu zamanların görüntülerini "İbadet Özgürlüğü" ifadeleriyle paylaşması ve burada sanki asayiş İsrail polisi sağlamışçasına ifadeler kullanması gerçeği yansıtmamaktadır. İsrail Polisinin Ramazan ayı içerisinde yalnızca Müslümanlara değil, Kıyamet Kilisesi önünde "kutsal ateş ayini" yapmak isteyen Ortodoks Hristiyanlara da saldırması, tüm bu yaşananların Müslümanlar özelinde olmadığını, İsrail'in medyada ve uluslararası mecradaki söylemlerinin aksine ibadet özgürlüğüne saygı duymadığının, bunu bizzat kısıtladığının açık göstergesidir.[1]

Devam eden günlerde İsrail'in Aksa baskınına karşılık olarak Hamas, abluka altındaki Gazze'den ve Lübnan'ın Kuzeyi üzerinden İsrail yönüne pek çok roket göndermiştir. Roketlerin pek çoğu İsrail tarafından havada etkisiz hale getirilse de bir kısmı yollara ve arazilere zarar vermiştir. Atılan roketler sebebiyle İsrail kendi hava sahasında sivil uçuşları durdurmuş ve eş zamanlı olarak Gazze şeridine hava saldırısında bulunmuştur. Yalnızca 6 Nisan'da Lübnan üzerinden İsrail'e 34 roket fırlatılmıştır. Filistin içerisinde de özellikle Batı Şeria ve Nablus'ta Aksa baskınına tepkiler yükselmiş, 11 Nisan'da Netanyahu tarafından yapılacak olan açıklamaya kadar bölgede gerginlik tırmanmaya devam etmiştir.

11 Nisan ile birlikte Pesah Bayramı devam ederken Başbakan Binyamin Netanyahu'nun ofisi tarafından yapılan açıklamada Yahudilerin Ramazan Bayramı'na kadar Aksa içerisine girmesi yasaklanmıştır. Açıklanan bu karar, haber sayfalarımıza "İsrail'den Şaşırtan Karar" gibi başlıklarla düşse de bu yeni alınmış bir karar değildir. Yıllardır süregelen mevcut

statüko kararı içerisinde Yahudilerin Ramazan'ın son 10 günü Mescid-i Aksa'ya girişi zaten yasaktır. Geçmiş senelerde olduğu gibi bu sene de İtikaf günlerinde yaşanan baskınlar mevcut statükonun ihlalidir. Ramazan'ın son 10 gününe denk gelen Pesah günleri sebebiyle aşırı sağ gruplar açıklanan bu karara sert tepkiler göstermişler, bunu hükümetin "teröre" teslim olması şeklinde yorumlamışlardır. 10 Nisan'dan önceki bu süreçte toplam 3430 Yahudi yerleşimci İsrail polisi korumaları eşliğinde Aksa'ya baskın

yapmıştır. Ayrıca 2022 Ramazan ayında zarar görmüş olanlar haricinde Kible Mescidi içerisindeki diğer vitray camlar da zarar görmüş ve Kadim Aksa Mescidi içerisindeki duvarlardan birisi de tahrip olmuştur. Her ne kadar kurban ritüeline izin verilmese de son yıllara doğru aşırı sağın siyasi elit içerisinde yükselmesinden ve dindarların taleplerinin siyaseten etkin olmasından kaynaklı Mescid'i Aksa'ya yönelik baskınlar oldukça kalabalık gruplar halinde gerçekleşmektedir. İsrail Ulusal Güvenlik Bakanı Itamar Ben Gvir yerel basına verdiği röportajında baskınları ciddi şekilde desteklediğini ancak kurban ritüelini onaylamadığını dile getirmiştir. Hükümetin de desteği ile yerleşimci baskınlarında rakamsal verilerin yıldan yıla ivme kazanması oldukça endişe vericidir. Çünkü yerleşimci gruplar ne kadar kalabalık olursa, İsrail polisi de güvenlik gerekçesiyle Aksa içerisinde öylesine sıkı tedbirler (!) alır. Tedbirlerin kapsamına "barışçıl olmayan ibadetçilerin / teröristlerin" yani Müslümanların alandan uzaklaştırılması, giriş ve çıkışlarına kısıtlamaların konulması; namaz kılmak gibi "kışkırtıcı" eylemlerin orantısız güç ile bastırılması girmiş olmalıdır ki 5 Nisan günü sosyal medyada yayılan şiddet görüntülerinin başka bir izahı bulunmamaktadır.

Kaynakça

NETANYAHU HÜKÜMETİNİN PLANLANAN YARGI TASARISI VE PROTESTOLAR

- [1]** Parlamentodaki güncel milletvekili dağılımıyla ilgili ayrıntılı bilgi için ayrıca bakınız: <https://main.knesset.gov.il/EN/mk/apps/faction/faction-lobby?KnessetID=25&FactionID=1096>
- [2]** <https://main.knesset.gov.il/en/MK/APPS/mk/mk-personal-details/826>
- [3]** <https://www.aa.com.tr/tr/dunya/israil-meclisinden-netanyahunun-gorevden-alinmasini-zorlastiran-kanun-tasarisina-ilk-onay/2845004>
- [4]** <https://www.aa.com.tr/en/middle-east/netanyahu-s-right-wing-government-protested-in-tel-aviv/2782222>
- [5]** <https://www.aa.com.tr/tr/analiz/israilde-hukümetin-yargi-duzenlemesi-reform-mu-darbe-mi/2829130>
- [6]** <https://www.aa.com.tr/tr/dunya/israil-ordusundaki-37-pilot-netanyahu-nun-yargi-reformunu-protesto-icin-egitime-katilmayacak/2837777>
- [7]** <https://www.aa.com.tr/tr/dunya/israil-ordusunda-netanyahu-hukümetinin-yargi-duzenlemesine-tepkiler-artiyor/2848424>
- [8]** <https://www.aa.com.tr/tr/dunya/israilde-yedek-askerlerin-yargi-duzenlemesi-protestosuna-istihbaratçılar-da-katildi/2840445>
- [9]** <https://www.aa.com.tr/tr/dunya/israilde-tartismali-yargi-reformuna-karsi-duzenlenen-grevlere-yurt-disindaki-misyonlar-da-katildi/2856869>
- [10]** <https://www.cumhuriyet.com.tr/dunya/netanyahu-israil-savunma-bakani-gallanti-gorevden-aldi-halk-sokaga-dokuldu-2065120>
- [11]** <https://www.aa.com.tr/tr/dunya/beyaz-saray-israilde-yargi-reformu-plani-nedeniyle-yasananlardan-endiseli/2856464>
- [12]** <https://www.aa.com.tr/tr/dunya/abd-baskani-biden-israilin-ic-islerine-karistiklari-yonundeki-iddialari-reddetti/2858035>

Kaynakça

NETANYAHU HÜKÜMETİNİN PLANLANAN YARGI TASARISI VE PROTESTOLAR

[13] İlgili video için bakınız <https://news.walla.co.il/item/3575819>

[14] <https://www.aa.com.tr/tr/dunya/netanyahu-koalisyon-ortaklarina-yargi-duzenlemesini-askiya-alma-kararini-ilette/2856619>

[15] Tasarı hakkında detaylı bilgi için bakınız: <https://main.knesset.gov.il/activity/legislation/laws/pages/lawbill.aspx?t=lawsuggestionssearch&lawitemid=2201424>

[16] Hasanov, T. E. T. Ç. E. , El Tal, T. & Hasanov, E. (2014). İSRAİL MAHKEMELERİNDE İBRANİ HUKUKU . Necmettin Erbakan Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi , 38 (38) , 193-202 . Retrieved from <https://dergipark.org.tr/tr/pub/neuifd/issue/19682/210239>

[17] https://main.knesset.gov.il/about/lexicon/pages/upper_crt.aspx

2023'TE PESAH BAYRAMI VE RAMAZAN SÜRECİNDE YAŞANANLAR

[1] <https://www.aa.com.tr/tr/dunya/israil-gucleri-kuduste-kutsal-ates-ayinine-katilmak-isteyen-hristiyanlara-saldirdi/2873035>

2023 RAMADAN REPORT

Şevval AYABAKAN
Zehra YAVUZ

AL-QUDS
RESEARCH TEAM

May 2023

About the Report

In the region where political and military stability has been elusive since the Israeli hegemony that began in Palestine in 1948, this report compiles the developments that took place during the month of Ramadan in 2023. The first section of the report examines the government protests that erupted nationwide following the announcement of judicial reform by the Netanyahu Government on January 5, 2023, as well as the political crisis the Israeli Government found itself in.

The second section compiles the events that occurred in Jerusalem during the period of the Jewish Passover holiday, which coincided with the days of the 14th to the 22nd of Ramadan.

We would like to thank Şevval AYABAKAN and Zehra YAVUZ for their contributions in shaping this report through their dedicated teamwork. We also extend our gratitude to Hüseyin Talha DEMİR, İlayda KARA, Beyan OSMAN, Beytullah AYDOĞAN, Meryem Zehra ÇALIŞKAN and Hatice Beyza DEMİRBAŞ for their contributions to the report. This report has been translated by Safiye Nur Şafak, Muhammed Beşir Şanlı, and Zeynep Nesibe Çetin. We thank them for their commendable efforts and dedicated work.

NETANYAHU GOVERNMENT'S PLANNED JUDICIARY BILL AND PROTESTS

How did the Netanyahu government, which emerged victorious from the election, end up drifting towards protest?

Elections in November 2022 resulted in a change of government in Israel, with the conservative Zionist Likud Party, headed by Benjamin Netanyahu, coming first, and the liberal-Zionist Yesh Atid Party, headed by Yair Lapid, coming second. Netanyahu succeeded Lapid as president. In the Knesset, the Israeli parliament, the right-wing and far-right bloc gained strength by taking the majority of seats, and the new government formed was evaluated as "the most right-wing government in Israeli history." [1]

After Yariv Levin, a member of the Likud party who accused the judiciary of plotting a coup against the government, took office as Israel's Justice Minister in the newly formed 25th Knesset, the government announced a judicial reform in January 2023 that virtually eliminated the supreme judiciary's oversight over the executive branch. It is believed that the announced judicial reform is planned to change the course of the trial that has been ongoing since 2019, which is related to crimes such as corruption, abuse of power, and bribery in which Netanyahu is a defendant. [3] Following the announcement of this judicial reform, which would upend legal security,

anti-government protests broke out across the country.[4]

The anti-government protests over this judicial reform, described by opponents as a "coup d'état,"[5] intensified when military pilots announced that they would not fly.[6] Other members of the military announced, that they would not serve if the government insisted on the reform.[7] Intelligence officers supported the protests.[8] Universities, municipalities, trade unions, and foreign missions went on strike.[9] In the 12th week of the protests, the Defense Minister, who opposed the reform, was dismissed.[10]

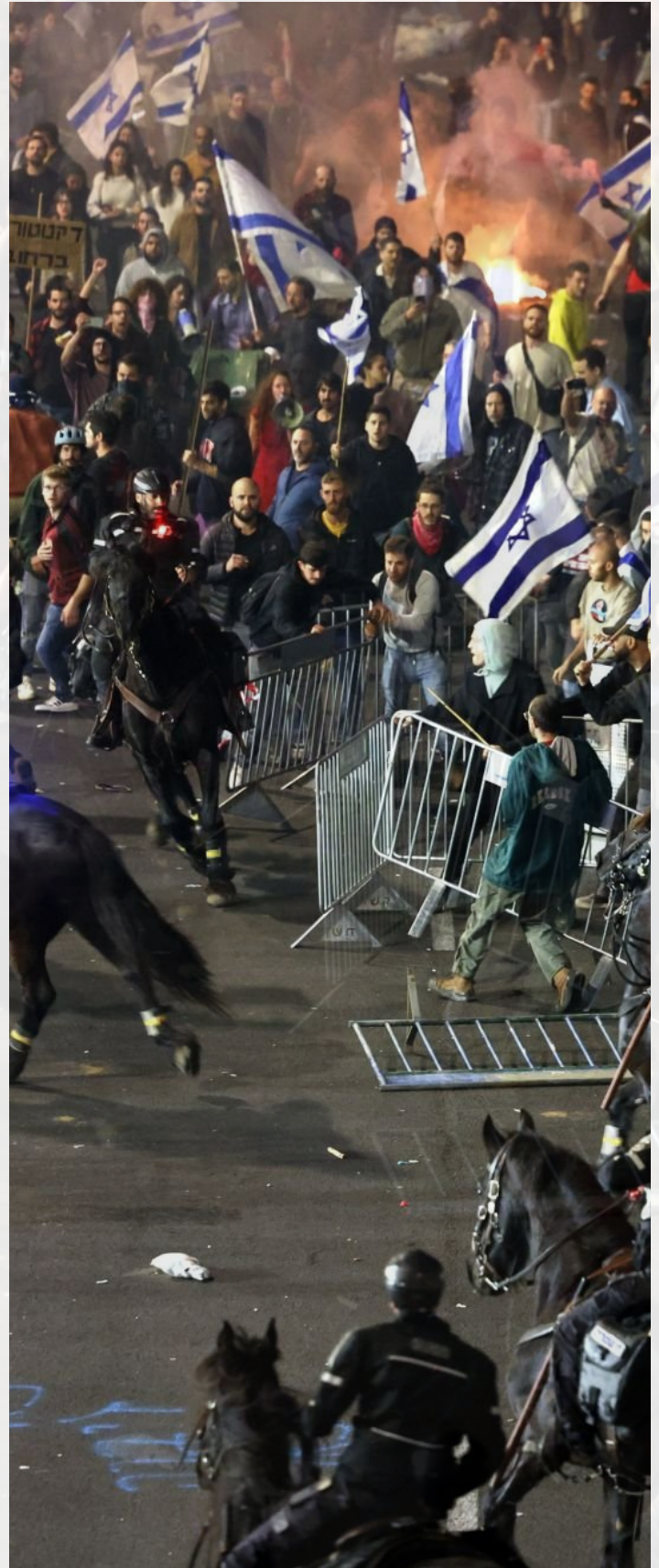
President Isaac Herzog called the escalation of the mass protests a "historic crisis" and repeatedly emphasized the need for moves to meet the demands of both sides. Herzog's publicly anxious mediation signaled a confrontation not only between protesters and police but also within the executive branch.

The White House announced that they are "deeply concerned about the current situation and that the judicial reform should not be implemented." [11]

Following the former Israeli Defense Minister's claim that the United States sent a "warning message" to the government to calm the protests

and withdraw the judicial reform, Biden rejected these allegations of interference in Israel's internal affairs.[12] In early May, however, Israeli media broadcast footage of Justice Minister Levin speaking in a closed-door meeting, blaming the US for the protests. [13] This development revealed that the judicial arrangements had put the US and the Israeli government at odds. Netanyahu, whose seat was shaken as the new government was secretly warned of losing US support on the one hand, and the dissolution of the State of Israel in local public opinion on the other, began the process of persuading some far-right ministerial members to withdraw the reform. In the 12th week of the protests, Netanyahu was able to announce that he was "suspending" the legislation, despite the opposition of Justice Minister Levin and Minister of National Security Itmar Ben-Gvir, leader of the anti-Arab, far-right Otzma Yehudit party.[14] This announcement, made by the government to reduce the intensity of the protests and make them easier to control, did not prevent the protests from continuing, but it gave the government significant breathing space for a while.

It is also noteworthy that the government announced this suspension immediately after the finalization of a bill that would remove the prime minister from office only on grounds of physical incapacity and transfer his powers to the parliament and the government alone.

On April 10, 2023, a meeting between the opposition and the government took place under the mediation of President Herzog, but after a short break, the government signals that the judicial reform will continue. The opposition, which has rejected the suspension announcement as insincere from the outset, continues its anti-reform protests.

How Will the Planned Bill "Protect" the Netanyahu Government from the Law?

Until 1980, the law in the region was developing jurisprudentially by the Anglo-Saxon legal system (common law system, common law) under the influence of the UK. In 1980, the Knesset abolished the English legal system and developed a legal system that is again jurisprudential rather than normative, without a

constitution but based on the "Basic Law of Israel." While the Basic Law is a normative arrangement consisting of multiple legal texts and expanding in scope as new ones are added, it is hard to say that it is a constitutional supra-norm in the strict sense.

The Israeli Supreme Court, the appellate court, is technically the highest judicial authority in Israel. This court, acting as the Court of Cassation, is responsible for reviewing the decisions of lower courts and, in a Supreme Court-like capacity, hearing cases against state officials and public institutions. [17]

But the Netanyahu government's draft law envisages mechanisms to neutralize the Supreme Court's proceedings involving state officials as defendants in their favor.

Draft bill:

- It aims to limit the power of the Supreme Court to overturn parliamentary acts on grounds of contravention of the Basic Law. [18]

In this way, any regulation, whether unlawful or not, can be passed by parliament and become final without being subject to judicial review.

- It is intended that the Supreme Court will not be able to review government appointments.[19, 20]

This would result in the government being able

to make any appointment without any oversight, whether or not the appointee is qualified to serve in the relevant seniority. Moreover, for a person whom the Supreme Court has ruled that he or she cannot be a minister, the relevant ruling will not constitute an obstacle to becoming a minister. There will also be absolute immunity for elected and appointed officials for any judgment, including convictions.

- *It aims to change the structure of the Israeli Supreme Court and to have the majority of its members elected by parliament. [21]*

The judiciary, which is supposed to be independent and impartial, will be structured by the parliament, itself a political body. In this way, the country's highest judicial authority will be able to issue decisions "on demand" for purely political reasons, far from being legal, to satisfy the political concerns of the government. Moreover, by structuring the court that tries executive bodies as the Supreme Court by the executive itself, the difference of sides between the accused and the court panel will be eliminated. Given the corruption case facing the Netanyahu government, which, if the verdict goes against him, would make him "the first Israeli Prime Minister to be convicted while in office," it is not difficult to understand what the planned bills serve.

- *According to the law which was passed without reading these three[22],, the Prime Minister can only be dismissed for physical or mental incapacity by a government or parliamentary decision.*

It remains to be seen whether Netanyahu and his cabinet will gain the absolute immunity from the law that they dream of after the government's seemingly benevolent decision to adjourn, and whether the protesters will be successful in blocking these measures that would bring the legal system under the control of the executive and turn it into a purely political tool in Israel, which is a "police state".

What Happened During the Passover and Ramadan Process in 2023

What is the Jewish Passover/Pesach?

Pesach, which means "to pass over" or "to jump," is a celebration of the liberation of the Jews from Egypt. It is celebrated between the 15th and 22nd of April according to the Hebrew calendar. According to the Torah, when the Egyptians did not allow the Jews to leave the region, God sent various troubles to the Egyptian people, and the last of these troubles was the Lord's killing of the firstborn children of the Egyptian people and their animals. The Lord told the Israelites that they could be saved from this trouble only by the sacrifice of a perfect, male, one-year-old sheep or goat. Thanks to this sacrifice, the Israelites were saved from trouble; the firstborn sons and animals of all the rest of the Egyptian people died, and the Pharaoh, on the other hand, asked the Jews to leave the area immediately, without further trouble. Pesach is one of the pilgrimage holidays in Judaism. The sacrifice should only be in the Temple. Even though the attempts to sacrifice victims within

the al-Aqsa Mosque area are shaped within this framework, all these are not grounds for legitimacy for the violent events that have taken place.

What are the expected rituals to be performed on this holiday?

On the eve night before Pesach, it starts with the worship in the synagogue. During the feast, no food made by fermentation is eaten. Therefore, another name for this holiday is Passover. Except for meats, vegetables, and fruits, foods that are certified as unleavened and produced under the supervision of Rabbis (clergy) called "kosher for Pesach" can be consumed. The most important worship is the sacrifice to be slaughtered in the temple. Every year, on Pesach, religious people led by temple groups from the Israeli far-right attempt the sacrificial ritual in Al-Aqsa Mosque. Temple groups start calling days in advance every year. There are even financial incentives for those who come to the region with their goats or sheep and who are arrested by the Israeli police for this purpose. Due to the Israeli police's decision to preserve the current status quo in Masjid al-Aqsa, they do not allow sacrificial rituals, so it is quite common for ultra-religious Jews to be detained or expelled from the area every Pesach. In general, far-right groups slaughter their victims close to Al-Aqsa Mosque, and they try to keep the tradition of Pesach alive.

What happened in Pesach 2023?

Before Pesach, the Israeli Police started the preliminary preparation process for the evacuation of the Al-Aqsa Mosque area, and a decision was made to remove some Palestinians from entering Al-Aqsa Mosque. On the evening of April 1, a 26-year-old Palestinian was killed in front of the Silsile Gate. On the morning of April 5, in response to the extreme rhetoric of the Temple groups, calls for raids, and sacrifices, Palestinian Muslims wanted to react to the settlers' entry into the area by staying inside the al-Aqsa Mosque. The Israeli police attacked the Muslims inside the Qibla Masjid and used sound bombs, rubber bullets, and batons to forcibly remove the Muslims who were worshipping. During that day, more than 400 people were taken into custody, and Israel received many international reactions, especially from Turkey, in terms of the events and the images of violence spread. On the morning of April 6, Israel did not allow Palestinian Muslims over the age of 40 to enter Aqsa and prevented worship. Palestinian Muslims who could not enter Aqsa performed their prayers in front of the Lions' Gate and the Silsile Gate.

In the morning, Masjid al-Aqsa was evacuated for the raids of the settlers. The Israeli police shared the video of the Aksa courtyard empty on its official Twitter account, with the caption of the tweet "calm & quiet conduct at the Temple Mount Square." After such an obstruction of Muslim worship, the fact that the Israeli press shares images of people praying at the al-Aqsa Mosque or when al-Aqsa is calm with the phrases "Freedom of Worship" and uses expressions here as if the Israeli police provided public order does not reflect the reality. The fact that the Israeli police attacked not only Muslims during Ramadan but also Orthodox Christians who want to perform the "holy fire ritual" in front of the Church of the Holy Sepulchre is a clear indication that all these events are not specific to Muslims and that Israel does not respect freedom of worship and restricts it contrary to its statements in the media and international media.

In the following days, in response to Israel's raid on Aqsa, Hamas sent many rockets in the direction of Israel from the besieged Gaza and over northern Lebanon. Although most of the rockets were neutralized in the air by Israel, some of them damaged roads and lands. Due to the rockets fired, Israel stopped civilian flights in its airspace and simultaneously launched an air attack on the Gaza Strip.

On April 6 alone, 34 rockets were launched from Lebanon to Israel. Reactions to the Aqsa raid increased within Palestine, especially in the West Bank and Nablus, and tensions continued to escalate in the region until the event to be held by Netanyahu on April 11. As the Pesach Feast continues on April 11, the statement made by Prime Minister Benjamin

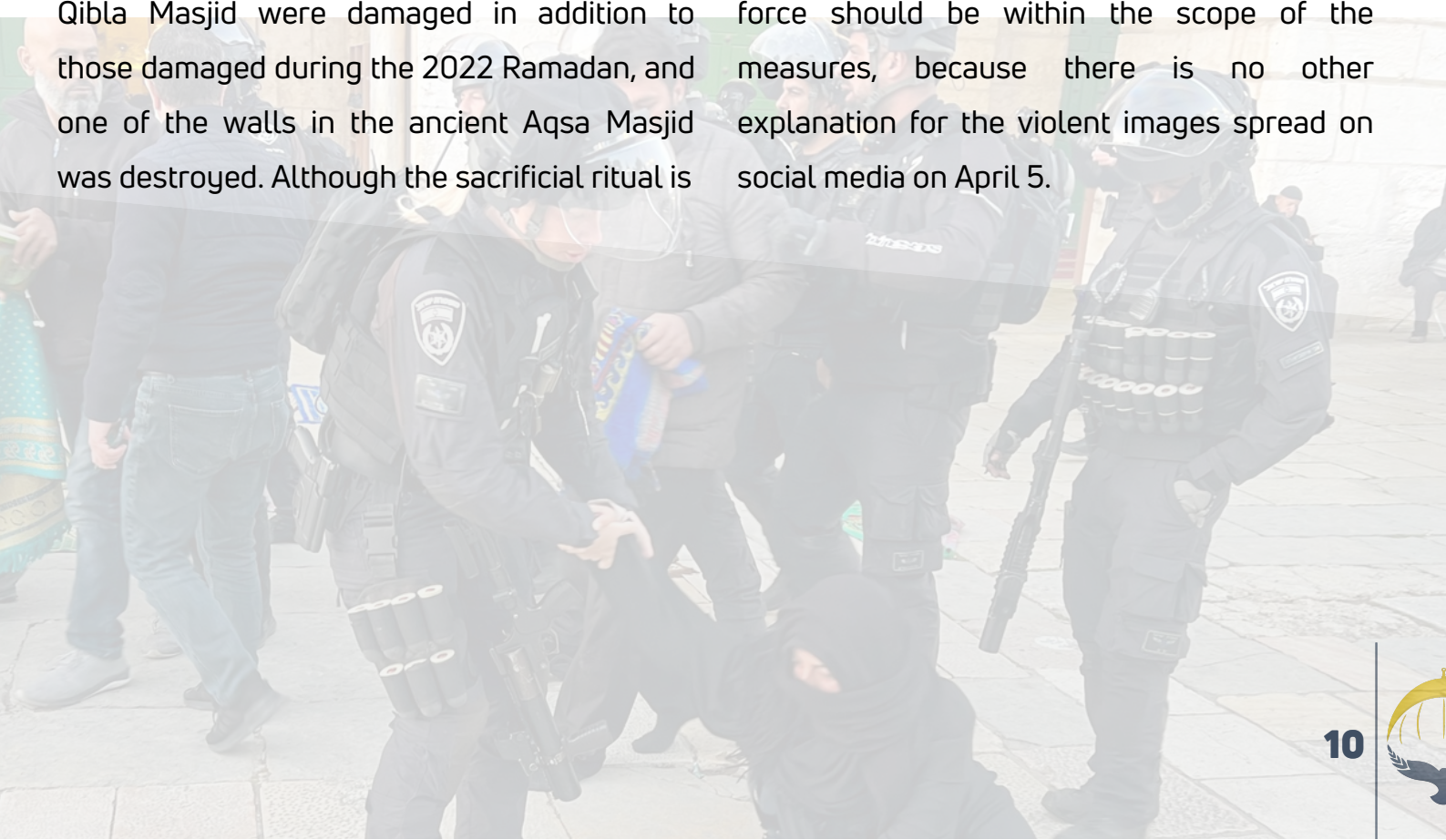

Netanyahu's office banned Jews from entering Aksa until Eid al-Fitr. Although this announced decision fell on our news pages with headlines such as "The Surprising Decision from Israel," it is not a new decision. Within the framework of the current status quo decision, which has been going on for years, Jews are already prohibited from entering the al-Aqsa Mosque for the last 10 days of Ramadan. As in previous years, the raids on Itikaf days this year are a violation of the current status quo.

Due to the Passover days coinciding with the last 10 days of Ramadan, far-right groups reacted strongly to this announced decision, interpreting it as the government's surrender to "terrorism." During this period before April 10, a total of 3,430 Jewish settlers raided Aqsa accompanied by Israeli police guards. In addition, other stained glass windows in the Qibla Masjid were damaged in addition to those damaged during the 2022 Ramadan, and one of the walls in the ancient Aqsa Masjid was destroyed. Although the sacrificial ritual is

not allowed, in recent years, raids on Masjid al-Aqsa have been carried out in very large groups due to the rise of the extreme right in the political elite and the politically active demands of the religious.

In an interview with the local press, Israeli National Security Minister Itamar Ben Gvir expressed serious support for the raids but did not approve of the sacrificial ritual. With the support of the government, it is quite alarming that the numerical data gain momentum in settler raids from year to year. Because the more crowded the settler groups become, the Israeli police take strict measures (!) inside al-Aqsa for security reasons. The removal of "non-peaceful worshippers/terrorists," that is, Muslims from the area, placing restrictions on their entry and exit; suppressing "provocative" actions such as praying with disproportionate force should be within the scope of the measures, because there is no other explanation for the violent images spread on social media on April 5.

REFERENCES

NETANYAHU GOVERNMENT'S PLANNED JUDICIARY BILL AND PROTESTS

- [1]** <https://main.knesset.gov.il/EN/mk/apps/faction/faction-lobby?KnessetID=25&FactionID=1096>
- [2]** <https://main.knesset.gov.il/en/MK/APPS/mk/mk-personal-details/826>
- [3]** <https://www.aa.com.tr/tr/dunya/israil-meclisinden-netanyahunun-gorevden-alinmasini-zorlastiran-kanun-tasarisina-ilk-onay/2845004>
- [4]** <https://www.aa.com.tr/en/middle-east/netanyahu-s-right-wing-government-protested-in-tel-aviv/2782222>
- [5]** <https://www.aa.com.tr/tr/analiz/israilde-hukumetin-yargi-duzenlemesi-reform-mu-darbe-mi/2829130>
- [6]** <https://www.aa.com.tr/tr/dunya/israil-ordusundaki-37-pilot-netanyahu-nun-yargi-reformunu-protesto-icin-egitime-katilmayacak/2837777>
- [7]** <https://www.aa.com.tr/tr/dunya/israil-ordusunda-netanyahu-hukumetinin-yargi-duzenlemesine-tepkiler-artiyor/2848424>
- [8]** <https://www.aa.com.tr/tr/dunya/israilde-yedek-askerlerin-yargi-duzenlemesi-protestosuna-istihbaratcilar-da-katildi/2840445>
- [9]** <https://www.aa.com.tr/tr/dunya/israilde-tartismali-yargi-reformuna-karsi-duzenlenen-grevlere-yurt-disindaki-misyonlar-da-katildi/2856869>
- [10]** <https://www.cumhuriyet.com.tr/dunya/netanyahu-israil-savunma-bakani-gallanti-gorevden-aldi-halk-sokaga-dokuldu-2065120>
- [11]** <https://www.aa.com.tr/tr/dunya/beyaz-saray-israilde-yargi-reformu-plani-nedeniyle-yasananlardan-endiseli/2856464>
- [12]** <https://www.aa.com.tr/tr/dunya/abd-baskani-biden-israilin-ic-islerine-karistiklari-yonundeki-iddialari-reddetti/2858035>

REFERENCES

NETANYAHU GOVERNMENT'S PLANNED JUDICIARY BILL AND PROTESTS

[13] <https://news.walla.co.il/item/3575819>

[14] <https://www.aa.com.tr/tr/dunya/netanyahu-koalisyon-ortaklarinayargi-duzenlemesini-askiya-alma-kararini-ilette/2856619>

[15] <https://main.knesset.gov.il/activity/legislation/laws/pages/lawbill.aspx?t=lawsuggestionssearch&lawitemid=2201424>

[16] Hasanov, T. E. T. Ç. E. , El Tağ, T. & Hasanov, E. (2014). İSRAİL MAHKEMELERİNDE İBRANİ HUKUKU . Necmettin Erbakan Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi , 38 (38) , 193-202 . Retrieved from <https://dergipark.org.tr/tr/pub/neuifd/issue/19682/210239>

[17] https://main.knesset.gov.il/about/lexicon/pages/upper_crt.aspx

WHAT HAPPENED DURING THE PASSOVER AND RAMADAN PROCESS IN 2023

[1] <https://www.aa.com.tr/tr/dunya/israil-gucleri-kuduste-kutsal-ates-ayinine-katilmak-isteyen-hristiyanlara-saldirdi/2873035>

2023 تقرير رمضان

شوال اياباكان
زهراء يافوز

2023 آيار

فريق دراسات القدس

نبذة عن التقرير

قمنا بتجميع التطورات التي حدثت في شهر رمضان 2023 في المنطقة التي لم يتحقق بها الاستقرار السياسي والعسكري في فلسطين بعد الهيمنة الإسرائيلية التي بدأت عام 1948. في الجزء الأول من هذا التقرير تناولنا الاحتجاجات المناهضة للحكومة التي بدأت في جميع أنحاء البلاد بعد إعلان حكومة نتنياهو عن الإصلاح القضائي في 5 يناير 2023 ، وتم فحص الأزمة السياسية للحكومة الإسرائيلية. إما في الجزء الثاني ، تم تجميع الأحداث التي وقعت في القدس خلال عيد الفصح لليهود ، والتي تتزامن مع أيام 14-22 رمضان

نشكر شوال أياباكان وزهرة يافوز اللتين قدمتا إسهاماتهما القيمة في هذا التقرير، وأيضًا نشكر حسين طلحة دمير وإيليدا كارا وبيان عثمان وبيت الله أيدوغان وزهراء مريم شالشكان وخديجة بيضاء دميرباش وخيرالنساء امره ومديحة نور دميرلنك. على جهودهما في إعداد هذا التقرير الذي هو نتاج فريق عمل متفاني.

مشروع القانون القضائي التي خطت لها حكومة نتياهو والاحتجاجات

مباشرة بعد أن تولى ياريف ليفين ، وهو عضو في حزب الليكود في الكنيست الخامس والعشرين الذي تم تشكيله مع الحكومة الجديدة بمنصب وزير العدل الاسرائيلي ، اتهم [2] القضاء بالانقلاب على الحكومة. واتخذت الحكومة الإسرائيلية قرارًا في 5 يناير 2023 ، أعلنت بها عن إصلاح قضائي ألغى بشكل شبه كامل السلطة التنفيذية للهيئات القضائية العليا. يُعتقد أن الإصلاح القضائي المعلن قد تم التخطيط له لتغيير مسار القضية ضد نتياهو، المستمرة منذ عام 2019 والمتعلقة بجرائم مثل الفساد والإساءة باستخدام المنصب والرشوة[3].

اندلعت الاحتجاجات المناهضة للحكومة في جميع أنحاء البلاد بعد إعلان الإصلاح القضائي والأمر الذي من شأنه زعزع الأمن القانوني.

كيف انتقلت حكومة نتياهو من الفوز في الانتخابات إلى الاحتجاجات؟

نتيجة لانتخابات تشرين الثاني (نوفمبر) 2022 ، حدث تغيير للحكومة في إسرائيل. كما جاء حزب الليكود الصهيوني المحافظ بقيادة بنيامين نتياهو في المرتبة الأولى ، وحل حزب يش عتيد الصهيوني الليبرالي بقيادة يائير لابيد في المرتبة الثانية في الانتخابات وهكذا أصبح نتياهو رئيسًا للوزراء. في الكنيست ، اكتسب البرلمان الإسرائيلي قوة من خلال الحصول على غالبية مقاعد الكتلة اليمينية واليمينية المتطرفة ، وتم تقييم الحكومة الجديدة التي تم تشكيلها على أنها "الحكومة الأكثر يمينية في تاريخ إسرائيل".[1]

الرئيس إسحاق هرتسوغ ، أثناء تقييمه لاشتداد الاحتجاجات الجماهيرية قيمها على أنها "أزمة تاريخية" ، شدد مرارًا وتكرارًا على ضرورة اتخاذ إجراءات لتلبية مطالب الجانبين. أشارت وساطة هرتسوغ المخيفة أمام الجمهور إلى أنه ليس فقط المتظاهرين والشرطة يواجهون بعضهم البعض ، ولكن السلطة التنفيذية أيضًا .

وقال البيت الأبيض إنه "قلق للغاية بشأن الوضع الحالي وأنه لا ينبغي تنفيذ الإصلاح القضائي". [11] بعد أن إدعى وزير الدفاع الإسرائيلي السابق أن الولايات المتحدة أرسلت "رسالة تحذير" للحكومة لنزع فتيل الاحتجاجات وسحب الإصلاح القضائي ، نفى بايدن هذه المزاعم بأنها تتدخل في الشؤون الداخلية لإسرائيل. [12]

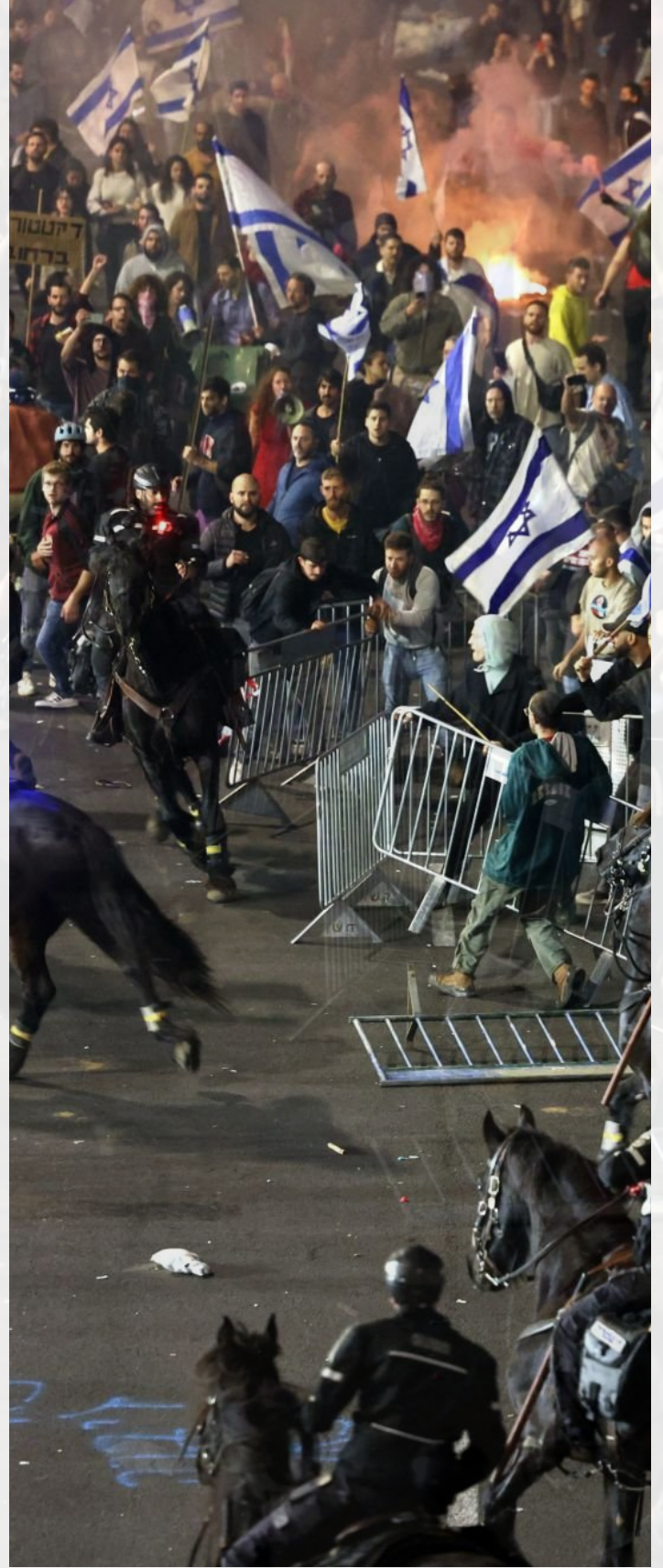
اندلعت الاحتجاجات المناهضة للحكومة في جميع أنحاء البلاد بعد إعلان الإصلاح القضائي والأمر الذي من شأنه زرع الأمن القانوني. [4] احتجاجات المناهضة للحكومة على هذا الإصلاح القضائي الذي يصفه المعارضون بـ "الانقلاب" [5]؛ أعلن أعضاء عسكريون آخرون أن الطيارين العسكريين لن يشاركوا في الرحلات الجوية [6]، وأوضحوا أنهم لن يخدموا إذا أصرت الحكومة على الإصلاح [7] ، ودعم مسؤولو المخابرات الاحتجاجات [8] ؛ وتكثفت بشكل متزايد عندما بدأت الجامعات والبلديات والنقابات العمالية والبعثات الأجنبية في الإضراب [9] ، وفي الأسبوع الثاني عشر من الاحتجاجات ، أُقيل وزير الدفاع، الذي عارض الإصلاح القضائي [10]

لكن في بداية مايو ، نشرت وسائل الإعلام الإسرائيلية لقطات لخطاب وزير العدل ليفين في اجتماع مغلق للصحافة ، ألقى فيه باللوم على الولايات المتحدة في الاحتجاجات.[13] كشف هذا التطور أن اللوائح القضائية تضع الولايات المتحدة والحكومة الإسرائيلية ضد بعضهما البعض. مع تحذير الحكومة الجديدة سرًا من فقدان الدعم الأمريكي من ناحية ، والخوف من تفكك دولة إسرائيل من ناحية أخرى ، تعرض موقفه لتنتيهاه البرلمان للخطر ، وبعد هذه الأحداث دخل إلى عملية إقناع بعض أعضاء الوزارة اليمينية المتطرفة بسحب الإصلاح. في الأسبوع الثاني عشر من الاحتجاجات ، تمكن نتنيهاو من الإعلان عن إستئنافه للإصلاح ، على الرغم من لافين وزير العدل ، وإيتامار بن غفير وزيراً للأمن القومي وزعيم حزب عوتسما يهوديت المناهض للعرب واليميني المتطرف.[14] لم يمنع هذا الإعلان ، الذي أصدرته الحكومة من أجل الحد من عنف الاحتجاجات وتسهيل السيطرة عليها ومنع استمرار الاحتجاجات ، لكنه منح الحكومة فترة راحة كبيرة لفترة.

يشار إلى أن الحكومة أعلنت قرار الإستئناف هذا بعد الانتهاء من مشروع القانون[15] الذي يحيل بشكل حصري إقالة رئيس الوزراء إلى مجلس النواب والحكومة بسبب إعاقة جسدية وعقلية.

على الرغم من عقد اجتماع بين المعارضة والحكومة بواسطة الرئيس هرتسوغ في 10 أبريل 2023 ، إلا أن الإشارة من الجناح الحكومي إلى أن الإصلاح القضائي سيستمر بعد انقطاع قصير. المعارضة ، التي لم تجد إعلان التوقف صادقا منذ البداية ، تواصل احتجاجاتها المناهضة للإصلاح.

كيف سيحمي مشروع القانون المخطط حكومة نتنياهو من القانون؟

حتى عام 1980 ، كان القانون في المنطقة يتطور كفقته وفقاً للنظام القانوني الأنجلو ساكسوني (نظام القانون العام ، كامون لاو) تحت تأثير إنجلترا. في عام 1980 ، تم إلغاء النظام القانوني البريطاني من قبل الكنيست ، وتم تطوير نظام قانوني ، مرة أخرى على أساس "القانون الأساسي الإسرائيلي" ، وهو ليس معيارياً ولكنه يعتمد على الاجتهاد القضائي.[16] على الرغم من أن القانون الأساسي هو لائحة معيارية تتكون من نصوص قانونية متعددة ويتم توسيعها عند إضافة نصوص جديدة ، إلا أنه من الصعب الحديث عن حقيقة أنها قاعدة دستورية عليا بالكامل.

• لا تهدف المحكمة العليا إلى الإشراف على التعيينات الحكومية.[19, 20] وهذا يؤدي إلى قيام الحكومة بأي تعيينات ، سواء كان المعين مؤهلاً للعمل في الأقدمية ذات الصلة أم لا ، دون أن يخضع لأي إشراف. علاوة على ذلك ، بالنسبة لشخص قررت المحكمة العليا أنه لا يمكن أن يكون وزيراً ، فإن القرار ذي الصلة لن يمنعه من أن يصبح وزيراً. بالإضافة إلى ذلك ، سيتمتع المنتخبون والمعينون بحصانة مطلقة من أي حكم ، بما في ذلك الإدانة.

• تهدف إلى تغيير هيكل المحكمة العليا في إسرائيل وانتخاب أغلبية أعضائها من قبل البرلمان.[21]

الهيئة القضائية ، التي يجب أن تكون مستقلة وغير متحيزة ، سيتم تشكيلها من قبل البرلمان ، وهو نفسه جهاز سياسي. وبهذه الطريقة ، سيتم اتخاذ القرارات "عند الطلب" من قبل أعلى سلطة قضائية في البلاد ، بدوافع سياسية بحتة ، بعيداً عن الشرعية ، لمعالجة الاهتمامات السياسية للحكومة.

المحكمة العليا في إسرائيل ، وهي سلطة الاستئناف ، هي من الناحية الفنية أعلى سلطة قضائية في إسرائيل. هذه المحكمة ، التي تعمل كمحكمة الاستئناف العليا ، مسؤولة عن الإشراف على قرارات المحاكم الأدنى وسماع القضايا المرفوعة ضد مسؤولي الدولة والمؤسسات العامة بصفتها مماثلة للمحكمة العليا.[17] من ناحية أخرى ، ينص مشروع القانون الذي خططت له حكومة نتنياهو على آليات إبطال أحكام المحكمة العليا لصالح مسؤولي الدولة ، والتي سيشاركون فيها كمتهمين.

بمشروع القانون:

• يهدف إلى الحد من سلطة المحكمة العليا لإلغاء القوانين البرلمانية لتعارضها مع القانون الأساسي.[18] وبهذه الطريقة ، سيتم الانتهاء من جميع أنواع اللوائح ، سواء كانت غير قانونية أم لا ، دون أن تخضع للمراجعة القضائية.

هناك نوعان من القضايا التي يتساءل عنها الجمهور:
(1) بعد هذا القرار الحكومي الذي يبدو أنه خبيث بالتوقف ، هل سيحصل نتنياهو وحكومته على الحصانة المطلقة التي حلموا بها أمام القانون أم لا؟
(2) هل سينجح المحتجون في إعاقة هذه الأنظمة التي تجعل من النظام القانوني أداة سياسية بحتة في إسرائيل التي تعد "دولة بوليسية" كاملة أم لا؟

بالإضافة إلى ذلك ، مع هيكل المحكمة ، التي تصدر الأحكام حول الأجهزة التنفيذية مثل المحكمة العليا ، من قبل السلطة التنفيذية نفسها ، سيختفي اختلاف الحزب بين المتهم ولجنة المحكمة تمامًا. بالنظر إلى قضية الفساد التي تواجه حكومة نتنياهو ، والتي من شأنها أن تجعله "أول رئيس وزراء إسرائيلي يُدان أثناء وجوده في منصبه" إذا كان الحكم ضد الحكم ، فلن يكون من الصعب فهم ما تخدمه مشاريع القوانين المخططة.

• وفقا للقانون الذي تم قبوله في القراءة الثالثة [22] ، لا يمكن إقالة رئيس الوزراء بقرار حكومي أو برلماني إلا بسبب إعاقة الجسدية أو العقلية.

الأحداث التي جرت خلال رمضان وعيد الفصح العبري في عام 2023

ما هو عيد الفصح لليهود؟

الفصح في القاموس يقصد به "عبور" أو "طفر" وهو احتفال تحرير اليهود من مصر. ويحتفل به بين 15-22 من ابريل حسب التقويم العبري. بحسب رواية توراة عندما منع المصريون بمغادرة اليهود من مصر أرسل الرب على أهل مصر مصائب مختلفة. فكان آخر هذه المصائب أن الرب قد قتل الأطفال البكر والحيوانات لشعب مصر كما يزعمون. و قال الرب لبني إسرائيل إنهم لن يخلصوا إلا بذبيحة الغنم أو الماعز، تكون كاملة، وتكون ذكراً تبليغاً من العمر سنة . حيث بذلك القربان يتم اعفاء بني إسرائيل من المصيبة والغضب. ومات الأطفال البكر و الحيوانات لجميع المصريين الباقين وقد أمر فرعون اليهود بمغادرة المنطقة على الفور دون مزيد من المصائب. عيد الفصح عيد من أعياد الحج عند اليهود ويزعمون أن يكون ذبح القربان في المعبد (هيكل) فقط. وعلى الرغم من عدم وجود معبد يهودي في منطقة المسجد الأقصى اليوم، إلا أن قدسية تلك الأرض مستمرة عند اليهود. وبالرغم على محاولات ذبح الأضحية داخل منطقة المسجد الأقصى قد تكون في هذا السياق، فإن كلها ليست أرضية شرعية للعنف الذي يحدث .

ما هي الطقوس المتوقعة في هذا العيد؟

تبدأ ليلة المنهاج عشية الفصح بالمعبد الكنسي. حيث لا يتم تناول طعاماً يكون به خميرة طوال أيام العيد لذلك التسمية الاخرى لهذا العيد هي (بلا عجين أو

5 ابريل أراد المسلمون الفلسطينيون الرد على دخول المستوطنين إلى المنطقة بالبقاء في المسجد الأقصى رداً على المقولات المتطرفة لجماعات المعبد ودعواتهم للاقتحام وذبح الضحية. فهاجمت الشرطة الإسرائيلية المسلمين وطردت المسلمون الذين كانوا يادون عبادتهم في مصلى القبلي باستخدام القنابل الصوتية والرصاص البلاستيكي وعصا الشرطة بالقوة. في نفس اليوم، تم اعتقال أكثر من 400 شخص، فكانت ردود الفعل الدولية وخاصة تركيا على إسرائيل لأحداث التي جرت وصور العنف التي انتشرت كبيرة.

في صباح يوم 6 أبريل، لم تسمح إسرائيل للمسلمين الفلسطينيين بدخول الأقصى الذين تزيد أعمارهم عن 40 عامًا ومنعت أيضاً العبادة. قاموا المسلمون الفلسطينيون الذين لم يتمكنوا من دخول الأقصى بأداء صلواتهم أمام باب السلسلة وباب الأسباط. وفي الصباح، تم إخلاء المسجد الأقصى لاقتحامه من قبل المستوطنين. في تغريده على

حسابها الرسمي في تويتر، نشرت الشرطة الإسرائيلية فيديو يظهر ساحة المسجد الأقصى فارغة تمامًا، وأرفقتها بعبارة "هدوء وسكينة" في ساحات جبل الهيكل. بعد أن منعت الشرطة الإسرائيلية المسلمين من ممارسة عبادتهم بهذه الطريقة، يُعتبر تصرفها بنشر صور أو مقاطع فيديو تظهر الناس يصلون في المسجد الأقصى أو مشاهد الهدوء والسكينة وكأن الشرطة الإسرائيلية هي التي آمنت ذلك. الشرطة الإسرائيلية لن تهاجم المسلمون فقط في شهر

خميرة) ويمكن بتناول الأطعمة التي يتم إنتاجها تحت إشراف رجال الدين (الأخبار) ويتم التحقق من عدم احتوائها على الخميرة باستثناء اللحوم والخضروات والفواكه والتي تسمى "كوشر للفصح". أما أهم العبادة فهي ذبح القرابين داخل المعبد. يحاول المتدينون الذي تقودهم جماعات الهيكل من اليمين المتطرف الإسرائيلي في عيد الفصح العبري على أداء طقوس ذبح القربان في المسجد الأقصى من كل عام. وكل سنة تبدأ جماعات المعبد في الدعوة والحشد قبل أيام من العيد وحتى أن لهم دعماً مادياً لمن يأتي إلى

المنطقة مع أغنامه أو ماعزه ولمن يتم اعتقاله من قبل الشرطة الإسرائيلية في هذا السبيل. الشرطة الإسرائيلية لا تسمح لطقوس تقديم القرابين بسبب قانون الحفاظ على الوضع القائم في المسجد الأقصى. لذلك في كل الفصح من الطبيعي جدا أن يتم اعتقال اليهود المتدينين المتطرفين أو إبعادهم من المنطقة كما أن

جماعات اليمين المتطرف تذبح ضحيتهم بقرب المسجد الأقصى عادةً وتحاول الحفاظ على عاداتهم للفصح وإبقائها حية.

ماذا حدث في عيد الفصح 2023؟

قبل الفصح، بدأت عملية الإعداد الأولي بإخلاء ساحات مسجد الأقصى واتخاذ قرار بمنع بعض الفلسطينيين الدخول إلى المسجد الأقصى من قبل الشرطة الإسرائيلية. وفي مساء 1 أبريل قُتل شاباً فلسطيني عمره 26 عاماً أمام باب السلسلة. في صباح

المتطرفة بقسوة على هذا القرار، وفسرته على أنه تسليم الحكم "للإرهاب". في فترة ما قبل 10 أبريل، اقتحم 3430 مستوطنًا يهوديًا الأقصى بحراسة الشرطة الإسرائيلية. بالإضافة إلى الضرر الذي خلفته في رمضان عام 2022، تضرر أيضاً الزجاج في المصلى القبلي ودمر أحد جدران المصلى الأقصى القديم.

رمضان، ولكن أيضاً المسيحيين الأرثوذكسيين الذين يريدون أداء «طقوس النار المقدسة» أمام كنيسة القيامة، إن عدم احترام إسرائيل لحرية العبادة، كما يظهر في وسائل الإعلام والمنصات الدولية، ليس محصوراً فيما يتعلق بالمسلمين فحسب، بل هو دليل واضح على أنها لا تحترم حقوق حرية العبادة وتقيدها بنفسها.[1] رداً على اقتحام الإسرائيلية على الأقصى، في الأيام التالية أطلقت حماس العديد من الصواريخ من غزة المحاصرة وشمال لبنان إلى إسرائيل. وعلى الرغم من تعطيل الاسرائيل عديداً من الصواريخ في الجو، إلا أن بعضها ألحق أضراراً بالطرق والأراضي. وأوقفت إسرائيل الرحلات الجوية المدنية في مجالها الجوي مع تزامن شن هجوماً هوائياً على قطاع غزة. فقط في 6 أبريل تم إطلاق 34 صاروخاً إلى إسرائيل عبر لبنان. وقد ارتفعت ردود الفعل على اقتحام الأقصى في داخل المحتل ولا سيما في الضفة الغربية ونابلس، واستمرت التوترات في التصاعد في المنطقة حتى البيان الذي أدلى به نتنياهو. مع استمرار عيد الفصح العبري في 11 نيسان أدلى مكتب رئيس الوزراء بنيامين نتنياهو ببيان منع من دخول اليهود إلى الأقصى حتى عيد الفطر.

بالرغم من أن هذا القرار المعلن يُنشر على صفحاتنا الإخبارية بعناوين مثل «قرار إسرائيل المفاجئ»، فإن هذا ليس قراراً تم اتخاذه حديثاً. في قرار الوضع الراهن المستمر منذ سنوات، تم بالفعل حظر دخول اليهود إلى المسجد الأقصى في الأيام 10 الأخيرة من شهر رمضان. كما في السنوات الماضية، فإن الاقتحامات التي حدثت في أيام الاعتكاف هذا العام هي انتهاك للوضع الراهن. بسبب أيام فصح، التي تزامنت مع الأيام 10 الأخيرة من رمضان، ردت الجماعات اليمينية

لاتخاذ الشرطة الإسرائيلية تدابير صارمة للغاية (!) لأسباب أمنية. ويشمل نطاق الإجراءات إبعاد "المصلين / الإرهابيين غير المسالمين"، أي المسلمين، وفرض قيود على دخولهم وخروجهم؛ وقمع الأعمال "الاستفزازية" مثل الصلاة بقوة غير متناسبة وذلك يوضح تسجيلات العنف التي انتشرت في وسائل التواصل الاجتماعي في 5 أبريل، والتي لا توجد لها تفسيرات أخرى.

بالرغم من عدم السماح بطقوس ذبح القربان، إلا إن الاقتحامات على مسجد الأقصى تتكون من مجموعات مزدحمة للغاية، بسبب تصعيد اليمين المتطرف في النخبة السياسية في السنوات الماضية ومطالب المتدينين الفعالة سياسياً. وأشار وزير الأمن القومي الإسرائيلي إيتمار بن غفير في مقابلة مع الصحافة المحلية عن تأييده الجاد للاقتحامات لكنه لا يوافق طقوس ذبح القربان. ومن المقلق للغاية أن تتسارع البيانات الرقمية في اقتحامات المستوطنين بدعم من الحكومة في الأعوام الأخيرة. لأن ازدياد ازدحام مجموعات المستوطنين في الأقصى، قد تؤدي

المراجع

مشروع القانون القضائي التي خططت لها حكومة نتياهو والاحتجاجات

- [1] <https://main.knesset.gov.il/EN/mk/apps/faction/faction-lobby?KnessetID=25&FactionID=1096>
- [2] <https://main.knesset.gov.il/en/MK/APPS/mk/mk-personal-details/826>
- [3] <https://www.aa.com.tr/tr/dunya/israil-meclisinden-netanyahunun-gorevden-alinmasini-zorlastiran-kanun-tasarisina-ilk-onay/2845004>
- [4] <https://www.aa.com.tr/en/middle-east/netanyahu-s-right-wing-government-protested-in-tel-aviv/2782222>
- [5] <https://www.aa.com.tr/tr/analiz/israilde-hukumetin-yargi-duzenlemesi-reform-mu-darbe-mi/2829130>
- [6] <https://www.aa.com.tr/tr/dunya/israil-ordusundaki-37-pilot-netanyahu-nun-yargi-reformunu-protesto-icin-egitime-katilmayacak/2837777>
- [7] <https://www.aa.com.tr/tr/dunya/israil-ordusunda-netanyahu-hukumetinin-yargi-duzenlemesine-tepkiler-artiyor/2848424>
- [8] <https://www.aa.com.tr/tr/dunya/israilde-yedek-askerlerin-yargi-duzenlemesi-protestosuna-istihbaratcilar-da-katildi/2840445>
- [9] <https://www.aa.com.tr/tr/dunya/israilde-tartismali-yargi-reformuna-karsi-duzenlenen-grevlere-yurt-disindaki-misyonlar-da-katildi/2856869>
- [10] <https://www.cumhuriyet.com.tr/dunya/netanyahu-israil-savunma-bakani-gallanti-gorevden-aldi-halk-sokaga-dokuldu-2065120>
- [11] <https://www.aa.com.tr/tr/dunya/beyaz-saray-israilde-yargi-reformu-plani-nedeniyle-yasananlardan-endiseli/2856464>
- [12] <https://www.aa.com.tr/tr/dunya/abd-baskani-biden-israilin-ic-islerine-karistiklari-yonundeki-iddialari-reddetti/2858035>

المراجع

مشروع القانون القضائي التي خطت لها حكومة نتياهو والاحتجاجات

[13] <https://news.walla.co.il/item/3575819>

[14] <https://www.aa.com.tr/tr/dunya/netanyahu-koalisyon-ortaklarina-yargi-duzenlemesini-askiya-alma-kararini-ilette/2856619>

[15] <https://main.knesset.gov.il/activity/legislation/laws/pages/lawbill.aspx?t=lawsuggestionssearch&lawitemid=2201424>

[16] Hasanov, T. E. T. Ç. E. , El Tal, T. & Hasanov, E. (2014). İSRAİL MAHKEMELERİNDE İBRANİ HUKUKU . Necmettin Erbakan Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi , 38 (38) , 193-202 . Retrieved from <https://dergipark.org.tr/tr/pub/neuifd/issue/19682/210239>

[17] https://main.knesset.gov.il/about/lexicon/pages/upper_crt.aspx

الأحداث التي جرت خلال رمضان وعيد الفصح العبري في عام 2023

[1] <https://www.aa.com.tr/tr/dunya/israil-gucleri-kuduste-kutsal-ates-ayinine-katilmak-isteyen-hristiyanlara-saldiridi/2873035>